

Приложение № 20 към чл. 6, ал. 1, т. 20

(Предишно Приложение № 19 към чл. 6, ал. 1, т. 19 - ДВ, бр. 79 от 2020 г.)

**ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНИЯ
ПРЕДМЕТ ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО**

СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ: ОСНОВНА	ЕТАП: НАЧАЛЕН
---------------------------------------	----------------------

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРЕДМЕТА В СЪОТВЕТНИЯ ЕТАП

- Овладяване на основни знания, умения и отношения, свързани с техниката и технологиите
- Възпитаване на позитивно отношение към техниката и технологиите и разбиране на ролята им в живота на хората
- Изграждане на основни знания, умения и отношения, свързани със съвременния икономически живот
- Разбиране значимостта на различни професии и необходимостта от лидери за развитието на общността
- Възпитаване в инициативност, предприемчивост и отговорност
- Изграждане на позитивно отношение към труда, опазването на природните ресурси и природосъобразното поведение

**ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ, ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ
ОБУЧЕНИЕТО (ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ) И ВРЪЗКАТА ИМ С
ОТДЕЛНИ КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ**

1	Компетентности в областта на българския език
2	Умения за общуване на чужди езици
3	Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите
4	Дигитална компетентност
5	Умения за учене
6	Социални и граждански компетентности
7	Инициативност и предприемчивост
8	Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество
9	Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт

Област на компетентност	Знания, умения и отношения В резултат на обучението ученикът:	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Техника и безопасност	Познава принципно устройство и функции на популярни машини и механизми.					X				

	Изработва модели на механизми.			X						
	Познава предназначението на популярна битова техника и нейното безопасно и природосъобразно използване.	X				X				X
	Свързва рационалната организация и контрола на дейностите с качеството на продукта.						X	X		
	Използва и съхранява правилно и безопасно инструменти и материали.					X		X		
Технологии	Използва подходящи инструменти и достъпни технологични операции за ръчна обработка на материали.			X						
	Има обща представа за технологичен процес - среда, етапи, съдържание, последователност, краен продукт.			X						
	Познава значението на информационните технологии като фактор за развитие на съвременното общество.				X		X			
	Познава технологии за студена обработка на хранителните продукти при приготвяне на храна - почистване, измиване, нарязване.									X
	Изброява правила за отглеждане на домашни животни и растения.						X			X
	Илюстрира с примери положителното и отрицателното влияние на техниката и технологиите върху живота на хората.								X	X
Инициативност и предприемчивост	Разбира значението на основни икономически понятия, като: труд, доход,	X						X		

	разход, професия, заплата, семеен бюджет, стока, услуга и др.								
	Предлага идеи за решаване на икономически проблеми на практическа основа.	X					X		
	Свързва производството на стоки и услуги със задоволяване на личните и на обществените потребности.			X			X		X
	Разбира, че продуктите се произвеждат, разменят и продават.		X				X		
	Разбира значението на личната отговорност, инициативността и предприемчивостта за личния и обществения напредък.						X		
	Проявява активност, изобретателност и въображение в работата по различни теми и проекти.				X		X		X
Конструиране и моделиране	Илюстрира идеи с технически рисунки и скици.			X					
	Съставя план за изработване на изделие по етапи и дейности.	X							
	Използва различни информационни източници при конструиране и моделиране на изделие.		X		X		X		
	Оценява своята и работата на другите по определени критерии.						X		X
	Прилага различни начини за комбиниране, свързване и сглобяване на детайли и компоненти.							X	
	Проучва и тества материали и конструкции за здравина, устойчивост и функционалност.					X			

СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ: ОСНОВНА	ЕТАП: ПРОГИМНАЗИАЛЕН
--	-----------------------------

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРЕДМЕТА В СЪОТВЕТНИЯ ЕТАП

1. Изгражда се базовата технологична компетентност на учениците, свързана със:

- използване на техника за ръчна и машинна обработка на материали;
- самостоятелно разработване на проекти чрез прилагане на достъпни програмни продукти и на дигитални средства за комуникация и контрол.

2. Поставя се началото на формиране на ключовата компетентност "Инициативност и предприемчивост" чрез:

- навлизане в реална икономическа среда;
- проучване на добри предприемачески практики;
- изява на предприемаческа инициатива.

3. Формира се отношение към здравословен и безопасен начин на живот и работа, към спазване на екологичните норми и принципите за устойчиво развитие на обществото.

4. Създават се условия за осъществяване на осъзнат избор на образование и професия.

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ, ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО (ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ) И ВРЪЗКАТА ИМ С ОТДЕЛНИ КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

1	Компетентности в областта на българския език
2	Умения за общуване на чужди езици
3	Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите
4	Дигитална компетентност
5	Умения за учене
6	Социални и граждански компетентности
7	Инициативност и предприемчивост
8	Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество
9	Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт

Област на компетентност	Знания, умения и отношения В резултат на обучението ученикът:	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Проектиране, планиране и оценяване на технологични процеси и обекти	Познава етапите на технологичния процес.			X		X				
	Описва технологичната последователност на операциите за изработване на изделие.	X		X						

	Изпитва и установява свойства на материалите.			X					
	Оценява свои и чужди решения в разработвани проекти.			X			X	X	X
	Изработва скици и чертежи.			X		X			X
Битова и производствена техника	Познава начини за пренасяне, съхраняване и преобразуване на енергия.	X		X		X		X	X
	Работи с машини и инструменти, съобразно експлоатационните изисквания.		X	X	X	X			X
	Спазва правилата за безопасна работа и енергийна ефективност с използваната техника.			X	X	X			X
	Демонстрира умения за поддържане на хигиена на бита и работната среда.			X	X	X			X
Обработване, сглобяване и комбиниране на материали, продукти и модули	Познава и избира начини и режими на обработване.			X		X		X	
	Използва основни технологични операции при обработване на материали и продукти.			X		X			X
	Аргументира и прилага технологичен процес при изработване на изделия.	X		X	X	X		X	X
	Комбинираща и съединява материали и компоненти според свойствата им.			X		X			X
	Използва разглобяеми и неразглобяеми съединения.			X		X			X
	Използва техническа терминология за описание на машини, инструменти, материали и процеси.	X	X	X	X	X			
Комуникация и контрол в бита и трудовите процеси	Познава средства за комуникация и контрол, използвани в ежедневието.	X	X	X	X	X	X		
	Измерва големина на физически величини.			X	X	X			

СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ: СРЕДНА	ЕТАП: ПЪРВИ ГИМНАЗИАЛЕН
--------------------------------------	--------------------------------

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРЕДМЕТА В СЪОТВЕТНИЯ ЕТАП

- Осъзнаване ролята на технологиите за решаване на проблеми в предприемаческата дейност и за осъществяване на собствена идея.
- Активизиране инициативността и предприемчивостта на учащите се.
- Мотивиране на учащите се за осъществяване на информиран избор за кариера.
- Осъзнаване на възможностите за кариерно развитие и избор на подходяща профилирана подготовка във втори гимназиален етап.
- Разширяване на знанията, осигуряващи икономическа и финансова грамотност.
- Развиване на предприемачески умения за стартиране на собствен бизнес в условията на свободната стопанска инициатива.

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ, ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО (ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ) И ВРЪЗКАТА ИМ С ОТДЕЛНИ КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

1	Компетентности в областта на българския език
2	Умения за общуване на чужди езици
3	Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите
4	Дигитална компетентност
5	Умения за учене
6	Социални и граждански компетентности
7	Инициативност и предприемчивост
8	Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество
9	Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт

Област на компетентност	Знания, умения и отношения В резултат на обучението ученикът:	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Образование и кариера	Разграничава и анализира професиите в производството и услугите.	X	X		X	X	X	X		X
	Разбира ролята на ключовите компетентности за професионално развитие и кариера и аргументира адекватна самооценка.	X	X	X	X	X		X		
	Развива лична мотивация за избор на професия и	X	X				X	X	X	X

[illegible]

Технологично развитие и предприемачество	ни, технически и експлоатационни характеристики за осъществяване на собствена идея.									
	Аргументира избора на технология като конкурентно предимство на фирмата.			X	X			X	X	X
	Оценява стоки и услуги по критерии за иновативност, качество, енергийна ефективност и безопасност на околната среда.	X		X			X			X
	Подбира целесъобразни информационни и комуникационни технологии за откриване и решаване на проблеми в предприемаческата дейност.		X		X			X		X
Собствен бизнес	Познава основните правни форми и възможности за организиране на фирма.	X					X	X		X
	Оценява и избира иновативни стратегии за успешно реализиране на предприемаческата си идея.		X		X			X		
	Ориентира се в процесите на планиране, организиране, ръководство и контрол на бизнеса.					X		X	X	X
	Разбира управленския процес в стопанската дейност.	X	X				X	X		
	Работи ефективно в екип и предприема действия за реализиране на своята идея.				X	X		X	X	X
	Разработва и участва в проекти за реализиране на бизнес и социални идеи в учебна среда.						X	X		X